

Kurs med kurskod
Kurs med kurskod

ME1002
4D1200

Betygsskala A-F
Betygsskala 3-5

OBS! För att tentamensresultatet skall registreras i LADOK krävs att du är kursregistrerad (innan tentamenstillfället) på någon av ovannämnda kurser.

Kurskod (den kurs du är registrerad på) skall anges på omslagets första sida!

Där skall också anges om det är en omtentamen för att **Betygshöja** ett befintligt godkänt betyg!

Endast miniräknare får användas vid tentamen, inga andra hjälpmedel. För 1 poäng på en tentamensuppgift fordras att uträkningar är korrekt gjorda och svaret helt rätt. Delsvar skall redovisas så att uträkningarna går att följa.

Normalt ges inga delpoäng, såvida inte uppgiften har två distinkta delar då ½ poäng kan erhållas per del. Har uppgiften tre distinkta delar ges ½ poäng om två av de tre delarna är korrekta, annars ges 0 poäng.

För att uppgifterna skall rättas så krävs

- (1) Att endast en uppgift är behandlad per pappersark.
- (2) Att i huvudet på pappersarket finns samtlig information ifylld.
- (3) Att svar på räkneuppgifter är markerade Svar och understrukna.

Betygsskala A-F

Betyget A kräver ≥ 9 korrekta svar av tio uppgifter
Betyget B kräver ≥ 8 korrekta svar av tio uppgifter.
Betyget C kräver ≥ 7 korrekta svar av tio uppgifter.
Betyget D kräver ≥ 6 korrekta svar av tio uppgifter.
Betyget E kräver ≥ 5 korrekta svar av tio uppgifter.

4 ½ korrekta svar (betyg Fx) av tio uppgifter, kan kompletteras till E.
< 4 ½ korrekta svar av tio uppgifter är underkänt (F).

Betygsskala 3-5

Betyget 5 kräver $\geq 7 \frac{1}{2}$ korrekta svar av tio uppgifter.
Betyget 4 kräver ≥ 6 korrekta svar av tio uppgifter.
Betyget 3 kräver ≥ 5 korrekta svar av tio uppgifter.

4 ½ korrekta svar av tio uppgifter kan kompletteras till betyget 3.
< 4 ½ korrekta svar av tio uppgifter är underkänt (U).

Kurs med kurskod
Kurs med kurskod

ME1002
4D1200

Betygsskala A-F
Betygsskala 3-5

Uppgift 1

Namnge eller beskriv de fyra kontotyper som krävs för att kunna föra en räkenskapsbok enligt principen för dubbel (italiensk) bokföring!

Lösning

Kursboken sid 468.

Uppgift 2

Ett företag har följande kostnader:

Rörliga materialkostnader 23 kr/enhet

Rörliga lönekostnader 6 kr/enhet

Övriga rörliga kostnader 12 kr/enhet

Avskrivningar 2 400 000 kr/år

Administrations- och distributionskostnader 4 000 000 kr/år

Ett visst år är företagets försäljning 212 000 enheter. Försäljningspris 81 kr/st.

Hur stor är säkerhetsmarginalen (%)?

Lösning (Kostnads/intäktsanalys 2.2):

TI, Totala Intäkter = volym * pris = 17 172 000 kr.

FK, Fasta kostnader = avskrivningar + administrations- och distributionskostnader = 6 400 000 kr.

RK/st, Rörliga kostnader per styck = materialkostnader + lönekostnader + övriga = 41 kr/st.

TRK, Totala rörliga kostnader = RK/st * volym = 8 692 000 kr.

x, Kritisk volym är den volym då $TI = FK + TRK$. Denna finner vi på följande sätt:

$x = FK / (p, \text{pris} - RK/st) = 160\,000 \text{ st.}$

S, Säkerhetsmarginal = $(m, \text{tillverkad volym} - x, \text{kritisk volym}) / m = 24,53\%$.

Svar: Säkerhetsmarginalen är 24,53%.

Uppgift 3

Beskriv med figur hur materialflödena är i funktionsinriktade verkstäder respektive i produktverkstäder!

Lösning

Kursboken sid 192.

Uppgift 4

I Grand Products har tillgångsmassan förändrats på följande sätt mellan två bokslut:

Kundfordringarna har minskat med 150 tkr.

Varulagret har ökat med 200 tkr.

Kurs med kurskod
Kurs med kurskod

ME1002
4D1200

Betygsskala A-F
Betygsskala 3-5

Leverantörsskulderna har ökat med 50 tkr.

Beräkna förändringen i rörelsekapital!

Lösning (Kassaflöde 2):

	Förändring	Påverkan på rörelsekapital
Kundfordringar	-150	-150
Varulager	200	200
Leverantörsskulder	50	-50
Rörelsekapital		0

Svar: Rörelsekapitalet är oförändrat.

Uppgift 5

Redogör i ord och med bild för en SWOT-analys!

Lösning

Kursboken sid 87.

Uppgift 6

Cateco Partner AB, som startades för tre år sedan av Patricia Fernerfors, då nyutexaminerad civilingenjör, redovisar följande balansräkning för tredje verksamhetsåret (belopp i kkr):

<u>Tillgångar</u>		<u>Eget kapital, avsättningar och skulder</u>	
<i>Anläggningstillgångar</i>		<i>Eget kapital</i>	
Balanserade FoU-investeringar	320	Aktiekapital	460
Hysesrätt	240	Balanserad vinst	240
Maskiner	140	Årets resultat	110
Inventarier	840	Obeskattade reserver	0
<i>Omsättningstillgångar</i>		<i>Skulder</i>	
Varulager		Skulder till kreditinstitut	900
Råvaror	560	Leverantörsskulder	1 400
Varor i tillverkning	810	Skatteskulder	600
Färdiga varor	100		
Kundfordringar	300		
Kassa och bank	400		
	<u>3 710</u>		<u>3 710</u>

Av not framgår att 2 400 kkr av skulderna skall betalas/amorteras inom de närmaste 12 månaderna.

Kurs med kurskod
Kurs med kurskod

ME1002
4D1200

Betygsskala A-F
Betygsskala 3-5

Analysera företagets finansiella situation genom att beräkna nyckeltal för kassalikviditet, balanslikviditet och soliditet!

Lösning (Redovisning 8.14):

Kassalikviditet = $OT1/KS = 0,29$
Balanslikviditet = $(OT/KS) = 0,90$
Soliditet = $EKj/TK = 22\%$

Uppgift 7

Nedanstående gäller för Travel Star AB:

	2009	2008
Resultat efter finansiella intäkter & kostnader samt skatt	9 400 tkr	8 600 tkr
Justerat eget kapital	16 000 tkr	16 000 tkr
Utdelningsandel (andel av vinst per aktie som utdelas)	30 %	20 %
Börskurs	51 kr	89 kr
Antal aktier	100 000 st	50 000 st

- A. Beräkna vinst per aktie per år
B. Beräkna börskursen i procent av justerat eget kapital per aktie per år
C. Beräkna P/E-talet per år

Lösning (Utvidgad resultatanalys 5) (2009/2008)

- A. Vinst per aktie: 94 kr resp 172 kr
B. Börskursen i procent av justerat eget kapital per aktie: 32% resp 28%
C. P/E-talet: 0,54 resp 0,52

Uppgift 8

Under en viss period tillverkades i ett industriföretag 20 000 enheter av en enda produkt, varför divisionskalkyl kan användas. Totalkostnaderna uppgick till 830 000 i fasta kostnader och 800 000 i rörliga kostnader. Under perioden har sysselsättningen varit 10% över den normala.

Beräkna styckkostnaden enligt efterkalkyl vid

- a) genomsnittskalkyl
b) normalkalkyl

Lösning (Produktkalkylering 2.10):

$m = 20\ 000$
 $FK = 830\ 000$
 $RK = 800\ 000$

Kurs med kurskod
Kurs med kurskod

ME1002
4D1200

Betygsskala A-F
Betygsskala 3-5

Sysselsättningsgrad = 110%

A. Genomsnittskalkyl. $SJK = TK/m$, där $TK = FK + RK$

$SJK = 81,50 \text{ kr/st}$

B. Normalkalkyl. $SJK = FK/m \text{ norm} + RK/m$, där $m \text{ norm} = m/\text{Sysselsättningsgrad}$

$SJK = 85,65 \text{ kr/st}$

Uppgift 9

Ett företag vill rationalisera ett produktionsavsnitt genom att installera en ny maskin som kostar 400 000 kr (inklusive frakt). Installationskostnader och kostnader för utbildning uppgår till 120 000 kr. Under inkörningsperioden uppstår driftstopp vars kostnader beräknas till 40 000 kr.

Följande årliga besparingar beräknas kunna göras:

Materialkostnader 65 000 kr.

Arbetskostnader 50 000 kr.

Övriga driftskostnader 14 000 kr.

Den ekonomiska livslängden är 5 år, och därefter beräknar man sälja maskinen för 40 000 kr. Kalkylräntan är 6%

Gör en investeringskalkyl för ovanstående projekt, enligt

A) Nuvärdemetoden

B) Annuitetsmetoden

Lösning (Investeringskalkylering 6.2):

Grundinvestering, G : 560 000 kr (maskin, installation och driftstopp)

Restvärde, s : 40 000 kr

Besparingar per år, a : 129 000 kr (material, arbete, övrig drift)

Ekonomisk livslängd, n : 5 år

Kalkylränta, r : 6%

A) Nuvärdemetoden. a diskonteras med tabell C, s med tabell B. Minskas med G

$a = 543\,400 \text{ kr}$ (Tabell C =4,2124)

$s = 29\,892 \text{ kr}$ (Tabell B =0,7473)

$G = -560\,000 \text{ kr}$

Nuvärde = 13 292 kr

Investeringen är lönsam.

B) Annuitetsmetoden. Nuvärdet fördelas över livslängden med tabell D

Annuitet = 3 155 kr (Tabell D =0,2374)

Investeringen är lönsam.

Uppgift 10

Kurs med kurskod
Kurs med kurskod

ME1002
4D1200

Betygsskala A-F
Betygsskala 3-5

AB Johansson och Söner har en checkräkningskredit på 300 000 kr. Denna utnyttjas till i genomsnitt 40%. *Beräkna företagets kostnader för denna låneform i kronor och procent* om kreditavgiften är 0,2% och räntan 6% på utnyttjat belopp.

Lösning (Finansiering 7.12):

Kreditlimit 300 000 kr
Ränta 6,0%
Utnyttjad kreditandel 40%
Kreditavgift 20%

Ränta = kreditlimit * utnyttjad kreditandel * Ränta = 7 200 kr

Kreditavgift = Kreditlimit * Kreditavgift % = 600 kr

= Summa kreditavgift = 7 800 kr

Genomsnittligt lånat kapital = Kreditlimit * Utnyttjad kreditandel = 120 000 kr

Kreditkostnad/Genomsnittligt lånat kapital = 6,5%

Svar: Företagets kostnader för denna låneform är 7 800 kr, d.v.s. 6,5%.
